

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 187

Maribor, torek 19. avgusta 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vredn. mesečno prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Predsednik vlade na Bledu

MINISTRSKI PREDSEDNIK GENERAL ŽIVKOVIĆ JE PRISPEL DANES NA BLED IN SE NASTANIL V VILI WILSONIA.

BLED, 19. avgusta. Z dopoldanskim brzim vlakom se je pripeljal danes iz Beograda preko Ljubljane na postajo Lesce-Bled ministrski predsednik general Pera Živković v spremstvu ministra Uzunovića. Na kolodvoru so predsednika vlade pozdravili predstavniki oblasti, nakar se je takoj odpeljal z avtom na Bled in se vpisal v dvorno knjigo. Opol-

dne je odšel z ministroma Uzunovićem in dr. Lukićem na obed v grad Wilsonio, kjer je predsednik vlade gost ministra dr. Shvegla. General Živković je slajno razporežen in se divi krasotam Gorenjske, zlasti Bleda. Na Bledu ostane 2-3 dni in bo poročal vladarju pri tej priliki o raznih tekočih vladnih poslih.

Zli duh Nemčije

Pokojni nemški zunanji minister dr. Stresemann, nedvomno najsposobnejši državnik sodobne Nemčije, je kot hladen računar in trezen presojevalec mednarodnega položaja Nemčije, vodil predvsem politiko mirnega sporazumevanja in kolaboracije evropskih narodov. Le njegovi uvidevnosti, njegovi diplomatični spretnosti se ima Nemčija zahvaliti, da je bilo tako Porenje kakor tudi Poruhje predčasno izpraznjeno. Francija je v to žrtve sicer težkega srca privolila, vendar je kljub temu ponudila Nemčiji roko sprave.

Toda Stresemannov duh ni dolgo plaval nad Nemčijo. Gotovi parlamentarni krogi so se kmalu po njegovi smrti začeli raje ogrevati za ravizisko politiko, kakor za politiko sporazumevanja, čeprav je iskati prave vzroke za ta preokret predvsem v konkurenčnem boju med posameznimi političnimi strankami oziroma grupacijami. Tembolj pa je zato presenetljiva vsa evropsko politična javnost polzkušni balon, ki ga je spustil pred dnevi nemški državni minister za okupirane pokrajine, dr. Treviranus, v državnem zboru na dan proslav 12 letnice weimarske ustave. Treviranusov govor moremo faktično nazvati le poskušni balon. Dognal naj bi namreč, kak odmev bi napravile nove nemške težnje ne samo pri najbolj interesirani Poljski, temveč še prav posebno pri zapadnih velevladstvih. Treviranus je zahteval, kakor znano, v svojem govoru revizijo verzajske mirovne pogodbe: popravo »krivic«, storjenih Nemčiji v Gornji Šleziji, s polskim koridorjem in okupacijo saarskega premogovnega revirja. Sicer so nekateri nemški, čeprav neodgovorni politiki, tudi že poprej namigavali na potrebo revizije mirovne pogodbe v korist Nemčije, vendar tega vprašanja niko dosedaj ni spravil tako odkrito v javnost, kakor aktivni nemški minister Treviranus. Čeprav pa je Treviranus svoj senzacionalni govor kmalu nato omilil in olepšal, vendar s tem nikakor ni mogel pomiriti držav, ki so pri tem vprašanju direktno interesirane: v prvi vrsti Poljsko, v drugi pa Francijo kot čuvarico stanja, ustvarjenega po zmagovitosti vojni nad centralnimi državami.

Poljska vlada sama je seveda takoj uradno protestirala v Berlinu, general Gorceki, eden najintimnejših prijateljev maršala Pilsudskega, pa je skoro istočasno, o priliki proslave 10letnice »Ču-deža ob Visli« — znamenite zmage poljske armade l. 1920 pred vratni Varšave nad boljševiško vojsko — izrekel lakonični stavek: »Niti pedi zemlje, ki nam pripada in biva na njej naš rod, ne damo iz rok!« Poljska je s temi svojimi koraki pač dovolj jasno precizirala svoje stališče napram najnovejšim sanjam nemških nacionalistov.

Toda, doč n otičljelna Anglija še vedno previdno molči, čeprav se tudi ona ne strinja z eksaltacijo Treviranusa, pa so se v Franciji pojavili tudi že zelo resni glasovi, ki svare Nemčijo pred podobnimi nevarnimi poskusi in opozarjajo na

Pred reformo železniških tarif

ZANIMIVA SEJA TARIFNEGA ODBORA. GENERALNI DIREKTOR ŠREPLOVIĆ O POTREBI REFORME PREVOZNIH TARIF.

BEOGRAD, 19. avgusta. V dvorani industrijskega doma je bila včeraj v navzočnosti delegatov vseh važnejših gospodarskih organizacij in ustanov otvorjena konferenca tarifnega odbora. Prometnega ministra je zastopal na konferenci generalni direktor državnih železnic inž. Dimitrij Šreplović, ki je otvoril konferenco z daljšim govorom, poudarjajoč važnost tarifne reforme, ki je na dnevnem redu. Izvajal je, da je glavna naloga tarifnega odbora, da skupno s prometnim ministrom prouči potrebne ukrepe in določi smernice tarifne politike, ki mora biti v skladu z našimi gospodarskimi razmerami in potrebami. Zato so sedanje tarife čisto predmet ostre kritike in pritožb, ker niso več v skladu z gospodarskim razvojem. Tarifna politika se mora temeljito reformirati in postaviti na novo osnovno, tako da bo v resnici pravilna, pravična in v popolnem skladu z našimi gospodarskimi interesi.

Zborovalci so izvajanja generalnega direktorja državnih železnic sprejeli z odobravanjem in znanje. V imenu gospodarskih krogov se je zahvalil g. Vasa Jovanović, poudarjajoč zadovoljstvo gospodarskih krogov, da jim je na ta način omogočeno izraziti svoje želje in predloge. Gospodarski krogi polagajo na dobro organizacijo in funkcioniranje prometa največjo važnost, zavedajoč se, da je od tega v veliki meri odvisen razvoj in napredek.

Nato so sledili referati zastopnikov posameznih gospodarskih panog o njihovih željah in zahtevah glede tarifne reforme. Dr. Mantner je v imenu saveza lesnih trgovcev v svojem govoru izrazil celo vrsto želj glede izboljšanja sedanjih razmer. V imenu udruženja izoženikov je govoril dr. Dragiša Matejić. Tajnik saveza rudarskih podjetij dr. Vrhunc je obrazložil v daljšem govoru stanje rudarstva in predloge za rešitev problemov, ki so na dnevnem redu. V imenu pokrajinske zveze industrijcev v Zagrebu je govoril dr. Mak-

so Bauer, v imenu centrale industrijskih korporacij dr. Cvetko Gregorić, za planinska društva Vladko Zajc, a za zvezo trgovskih potnikov Franjo Hirschlich. S tem je bila današnja otvoritvena seja tarifnega odbora zaključena. Na današnji seji se bodo pričele podrobne razprave o posameznih problemih, ki so na dnevnem redu.

Reorganizacija sovjetske armade

PARIZ, 19. avgusta. Uradno vojaško glasilo objavlja poročilo nekega vojaškega strokovnjaka, da se pravkar pripravlja popolna reorganizacija sovjetske vojske. Novo oboroževanje se vrši z veliko naglico. Vsaka stotinja bo dobila po 8 strojnico, vsak roj po 1 prenosno strojnico. Navadne puške in revolverji so bili znatno izboljšani. Vojna industrija dela nepretrgoma, posebno maske proti strupenim plinom. V kratkem bosta zgrajeni 2 novi veliki tvornici za izdelovanje eksplozivnih snovi. Kljub težkemu finančnemu položaju nabavlja vlada z veliko naglico razna vojna sredstva v inozemstvu. Naročila je med drugim tudi 400 letal in 40 tankov, dočim se je nakup podmornic v Zedinjenih državah vsled odpora ameriškega vojnega urada ponesrečil.

Boj proti brezposelnosti v Ameriki

WASHINGTON, 19. avgusta. Kmetijski minister Hyde je nakazal 200 milijonov dolarjev podpore za poljedelce, ki so bili oškodovani od suše. Od tega bodo izdali 50 milijonov za gradnjo cest, da se nudi tak nezaposlenim prilika za zaslužek. Vlada pa pričakuje, da bodo tudi vse prizadete države same še votirale v to svrhu večje vsote, tako da bo na razpolago 250 milijonov. Najbolj koščljivo je sedaj vprašanje prevoza 500.000 glav

vsem pa mora Nemčija, kakor pod Stresemannom, tudi vnaprej voditi odkrito in lojalno mirovno politiko.

Minister Treviranus je vsekakor napravil s svojim govorom Nemčiji slabo uslugo, pa čeprav naj bi morda s tem samo podprl volilno propagando in olajšal delo svojih prijateljev — nemških nacionalistov.

goveje živine in dveh milijonov ovac iz države Montagne. Delo mora biti namreč izvršeno v enem tednu, sicer bo živina na popolnoma ožganih pašnikih poginila.

Izpremema ustave v Egiptu

LONDON, 19. avgusta. Egiptski kralj Fuad in ministrski predsednik Sidki paša nameravata izvesti obsežno izprembo ustave. Najvažnejša točka je zmanjšanje števila poslancev od 250 na 100, od katerih bo tretjina imenovana od vlade, dočim bi druge izvolili takozvani volilni kolegij, obstoječ iz delegatov prebivalstva.

Železniška nesreča v Franciji

PARIZ, 19. avgusta. V bližini postaje Bolay pri Metz sta trčila danes dopoldne neki s premogom natovorjeni tovorni vlak ter potniški vlak, ki je peljal rudarje iz Metza. Pri nesreči so našle smrt 4 osebe, 35 oseb pa je bilo težko ranjenih; od teh se jih vrh tega 15 bori s smrtjo.

Z avtomobilom na Mozirsko planino

Po uspešni prvenstveni vožnji s »Tatra« avtomobilom na Urško se je podal preteklo nedeljo zopet znani celjski sportnik in alpski vozač gosp. Werner Stiger s 7 osebami, zastopniki tiska in amaterskimi fotografi, na 1590 m visoko Mozirsko planino v celjski okolici.

Bilo je mrzlo nedeljsko jutro, solnce je baš vzhajalo za gorami, ko je sedem mladih obrazov zrla z gibajočega se avtomobila naprej proti obronkom Mozirske planine. Ta je naš cilj. Prvi hočemo doseči to krasno smuško planoto, ki jo turisti poznajo samo po lepih senčnih stezah, prvi hočemo pokazati možnost in orati ledno naše bodoče alpske avtomobilistike. V Mozirju zavije kolovoz na desno proti Sv. Radigundi. Pod vznožjem nam je vlažna zemlja namignila, naj v popolno varnost nadomestimo snežne verige na zadnja dva para koles. Končno začne vzpon, ki ga še ni preizkusil nobeden domači avtomobilist. Na večjih mestih visl svet nad 40 stopinj. Seveda močna otežba »članov ekspedicije« je dala dovolj pritiska na zadnja dva para koles, da se z zadostnim trenjem še s prilično brzino obvlada ta ovira. Mimo kmeta Kebra je pot lahka. Potem pa zopet strmina — zato pa krasen razgled na celjsko in savinjsko dolino. Še Kum nas pozdravlja in Gorjanci. Pri kmetu Jugu smo se naučili krasnega razgleda. Jasno in mirno je bilo, le glas vaškega zvona je bilo slišati... mi pa smo gledali naprej, kako bo nekoč tekla po naših podgorjih cesta, ter vabila tujce v drugo Švico, ravno tako romantično lepo in bogato naravnih krasot kot jih ima domačija velika Matterhorna. Zopet drdrazjo kolesa in brehinhi motor poje svojo jekleno pesem. Še zadnja eksponirana točka radi ožine poti in prepada in že smo pri Mozirski koči (1590 m). Naš triosovni »Tatra« nam je bil sredstvo k uspešnem obvladanju naše naloge, in je uresničil naše želje. Werner Stiger je s tem napravil veliko pionirsko delo in velik historičen moment alpske avtomobilske turistik.

edino pravo pot, ki jo je naznačil veliki Stresemann. Poincare sam — ta veliki francoski državnik — je opozoril na nedotakljivost mirovnih pogodb in obenem trdno voljo Francije, da jih ščiti. Le ena pot more voditi do drugačnega stanja, pravi Poincare, in to je pot — direktnega sporazumevanja, ki pa mora biti vseskozi prežeta s prijateljskim duhom in pravilnim razumevanjem položaja. Pred-

O Dalmaciji in njenih krasotah

KAKO ŽIVE DALMATINCI? RAZMAH PO L. 1918. — ČARI MORJA.
— ŽIVLJENJE V KOPALIŠČIH. —

Malokatera država ima tako lepo rivi-
jero kot naša. Samo poglejmo krasna
morska kopališča in letovišča: Crikveni-
co, Malinsko, Makarsko, Krk, Aleksan-
drovo, Rab, Hvar, Kašte, Dubrovnik
in Lokrum. Za Avstrije pred svetovno
vojno je bila Dalmacija še zelo revna,
Avstrija je dvigala le Trst in Reko na
račun Dalmacije, ki je propadala. Želez-
nice ni bilo, razen kratkih prog, ki pa so
bile radi tega, ker niso imele nobenih
zvez, skoraj brez pomena. Madžarska, se
slavni del bivše avstro-ogrske monarhi-
je, je tudi vedno nasprotovala gradnji ker
se je bala, ker je hotela imeti Dalmacijo
zase. Mnogo je bilo boja v parlamentar-
nih sejah, a ni bilo uspeha. Šele v sve-
tovni vojni je zgradila Avstrija železnico
od Ogulina do Gračaca.

Dalmacija je pa komaj dihal pod težo
tolikih udarcev. Šele po l. 1918 se je za-
čela dvigati. Tujski promet raste vedno
bolj. Najštevilnejši obiskovalci našega
Jadrana so Čehi in Poljaki, ki so si zgra-
dili tudi svoje vile, v manjši meri Nemci,
Angleži in Francozi. Vse pa obiskuje na-
še starine: Split in Trogir. Povsod vidiš
fotografske aparate, mnogokrat slikarje
z umetniškimi lasmi: vse hoče spomin iz
Dalmacije. Vmes pa se mešajo najrazlič-
nejši jeziki. Marsikdo ti stavi vprašanje
v jeziku, ki ga ne razumeš. Vsa kopališča
so zasedena. Vse se zanima za Dalmaci-
jo, na katero vabijo tudi inozemski časo-
pisi in umetniška propaganda. Jadranske
plovitve za podvig našega morja, katero
najdeš v Avstriji v večjih hotelih, prav
tako pri nas. Ni tujcev ustrašila katastro-
fa »Karadjordja«, še v večjem številu so
nas obiskali po veliki potresni katastrofi
v Italiji. Ni čudno, da je tolik promet.
Samo poglej morje, modrojasno kot ribje
oko, krasne nasade smokev, mandeljnov,
vinske trte, oleandrov in dalje na jugu
pri Zeleniki nasade oranž, datljev in li-
mon, dalje poglej naša stara, zgodovins-
ka mesta z mnogimi izkopinami v Soli-
nu, Splitu, Trogirju in Kninu. To vleče,
to je magnet našega Jadrana. Povrh vse-
ga pa še vedno jasno nebo z vedno ža-
rečim solncem, krasni hoteli s še lepšimi
parki, krasne vile, najmodernejše izdela-
na kopališča, n. pr. Bačvice pri Splitu,
zvečer pa muzika povsod, da pleše tudi
morje:

V kopališču: krasno urejeni plavalni

kostumi vseh, moških in žensk. Če se
solnčijo, se posebno dame bojijo za svoje
nosove in si natikajo na nje rdeče, mo-
dre, rumene in zelene kapice. Poglej na
takšno živobarvno skupino si lahko mi-
slite! Pa ne, da bi jih Mariborčanke se-
daj posnemale. V vodi igrajo tenis, me-
čejo žogo, da odletava od širokih angleš-
kih čelad, ležijo na gumijastih obročih,
čitajo, zajtrkujejo in pušijo. Vse se kopa
predpoldne. Popoldne vse spi, zvečer je
promenada, boljše bi rekli, razstava ve-
černih toalet, po promenadi pa muzika in
ples. Pari se vrtijo drug za drugim in ple-
šejo najraje tango »O donna Clara«, ali
pa »Du bist mein Stern«, pa tudi »Schö-
ner Gigolo«. Posebno ljubijo prvo in jo
igrajo povsod najmanj 5-krat na večer,
da se človek že naveliča.

Kaj dela Dalmatince? Mnogo ne, to
nam je znano. Ob 4. zjutraj vstane, gre
»nápolie«, gledat nasadov smokve, vin-
ske trte in mandljev, popravi, kar treba
in pride ob 7. domov. Takrat že začne
pritiskati vročina in on gre počivat. Se-
dijo Dalmatinci vedno na trgu, če so klo-
pi, na klopi, če pa ne, pa kar na tleh,
če bo tudi 1 m na debelo prahu. Popol-
dne kvartajo in pijejo črno vino, zvečer
pa se lepo oblečejo in gredo na promena-
do. Živijo samo od sadja, vina in ribi-
štva. Vino je silno poceni. Nekateri še
imajo mnogo sodov črnine v kletih, a
je ne morejo prodati, čeprav bi radi tudi
po 1½—2 Din liter. Pestra je njihova no-
ša z zakrivljenimi opanki iz domačega
platna in slikovitimi narodnimi čepicami.
Skoraj vsak pa ima za pasom lepo izde-
lan nož. Ni treba mnogo besed in južnja-
ška kri se pokaže takoj: nož pri odraslih,
pri malih pa kamenje. Vendar so proti
tujcem silno prijazni in postrežljivi, pa
tudi med sabo so zelo složni. Pobožni so
zelo in ti zamerijo vsako najmanjšo o-
pazko proti njihovim verskim običajem
ali proti popu. Vendar v cerkvi lahko
delaš, kar hočeš. Ženske zehajo med ma-
šo, da je groza, ministranti se tepejo pred
oltarjem, kdo bo zvonil, pop pa kriči na
ženske, zakaj ne odgovarjajo. Vendar je
naš dalmatinski narod zdrav, bolj kot
smo mi, nepokvarjen in močan, lep in
iskren. Tudi to vabi na Jadran. Krasno
je morje, polno čaru in vabljivosti, polno
prirodnih zakladov in lepote, res dika na-
še mlade Jugoslavije. Cd.

Premovanje konjev u Ljutomeru

V Ljutomeru se je vršilo dne 18. t. m.
v dopoldanskih in popoldanskih urah
premovanje konj domače kmečke reje
amerikanskega dirkača, ki se goji na lju-
tomerskem polju že dolga desetletja ter
kaže reja izredne uspehe. Ljutomerski
konj je znan širom naše ožje in širše do-
movine ter je za konjerejce premovanje
vedno prazničen dan. Vreme je bilo iz-
redno lepo. Predvedlo se je vsega skupaj
88 konj in sicer v skupini kobile z žrebci
17, v skupini 1 letnih žrebcev 15 ter v peti
skupini mladih žrebčkov 12.

K premovanju so prispevali banovina
5.000 Din, sreski kmetijski odbor v Lju-
tomeru je obljubil Din 2.000. — ter jih je
društvo predumilo. Zadruga za reja žre-
bet je podarila 1500 Din ter občina Ba-
novci 100 Din ter se je ves znesek raz-
delil v iznosu po 8.600 Din na 52 pre-
movanih konj. Razun tega je bilo obdaro-
vanih v skupini 1. z diplomom 3, s prizna-
nico pa 2 posestnika, istotako v skupini
2. dva posestnika z diplomom, 4 s prizna-
nico, v V. skupini 1 posestnik z diplomom.

V 1. skupini je prejel za najlepšo kobi-
no žrebico 1. darilo po 400 Din in diplomu
in diplomom g. Franc Brumen, posestnik v
Staranovi vasi, 2. darilo v znesku 300
Din in diplomom g. Ivan Bunderl, posest.
v Veržju, 3. darilo po 300 Din in diplo-
mo g. Lovro Novak, posestnik v Ključa-
rovcih.

V 2. skupini je prejel za najlepšo 4let-
no ožrebico 1. darilo po 400 Din in diplomom
g. Franc Osterc, posestnik v Križevcih,
2. darilo po 250 Din in diplomom za 4letno
žrebico g. Jernej Znidarič, posestnik iz
Bolehneč, 3. darilo po 250 Din in diplo-

mo za 3 letno žrebico g. Franc Brumen
posestnik na Krapju.

V 3. skupini je prejel za najlepšo 2letno
žrebico 1. darilo po 200 Din gosp. Franc
Skuhala iz Križevca.

V 4. skupini je prejel 1. darilo v znesku
300 Din za najlepšo 1letno žrebico gosp.
Franc Skuhala iz Križevca.

V 5. skupini pa za najlepšega žrebčka
1. darilo po 250 Din in diplomom g. Jože
Slavič iz Bunčanov.

Okrajni cestni odbor v Mariboru

razglašja, da bo v nedeljo 24. avgusta
prodaja sadja na Podravske cesti. Proda-
ja se vrši od kilometra do kilometra t. j.
za vsak kilometer se bo sadje posebej
dražbalo. Dražba bo po naslednjem redu:
Ob 8. zjutraj v gostilni župana Martina
Hernaja v Selnici ob Dravi za km 14 do
km 19; ob 11. uri v gostilni Urbasa (Feld-
bacher) v Slemenu za km 10 do km 14;
ob 3. dopoldne v gostilni Brudermann v
Bresternici za km 4 do km 9.

Jarenina.

»Velika Gospojnica« je najslavnejši
cerkveni dan za Jarenino, farna patroni-
nja. Imeli smo seve precej romarjev, pa
tudi medic, srčkov in še raznih drugih
dobrin. Pa mir in dostojnost ves dan, kar
je najbolj razveseljivo; shodni razgrajči
in pretepači so že v Slov. goricih precej
izumrli in lepa prijaznost srca vlada ob
solnčnih gričih in dolih. Prihodnjo ne-
deljo pa imamo domovinski shod, pride
na izlet Sokola in Nar. Odbrane vrli rod.

Namesto venca

na krsto pokojnemu tovarišu Oskarju
Fontani je nakazal pododbor Zveze ban-
čnih uradnikov in nameščencev v Mari-
boru fondu za brezposelne bančne name-
ščence Din 200.

Mariborski in dnevi drobiš

Otvoritev uvodnega in metodičnega tečaja,

ki se ga udeležuje 23 učitelj in 33 učite-
ljev iz Dravske banovine, je bila v pon-
deljek, dne 18. avgusta na banovinski vi-
naški in sadijski šoli ter na zavodu
»Vesna« v Mariboru. Zastopnika banske
uprave g. prosv. inšpektor dr. Kotnik
Fran in g. šolski svetnik Krolj Jože sta
med drugim izjavila, da bo banska upra-
va z vsemi močmi, podpirala nadaljeval-
no šolstvo za kmetijsko mladino, ker to
šolstvo ponese med najširše mase kmeti-
skega ljudstva pravilno kmetijsko-stanov-
sko vzgojo in izobrazbo, ki je podlaga za
gospodarski napredek naše države. —

Himen.

V Ljutomeru se je 18. t. m. poročila
gđc. Elvira Zemljič, hčerka ljutomerske-
ga župana in vinskega trgovca — z g. dr.
Damaškom, zdravnikom v Kutini na Hr-
vatskem. Obilo sreče! —

Smrtna kosa.

Danes ponoči je umrla 6letna Erika Fa-
šink, hčerka pleskarja državnih železnic.
Pogreb bo v četrtek, ob 4. pop. izpred
mrtnišnice mestnega pokopališča na Po-
brežju. Blag ji spomin! —

»Grafov« hotel — pododdelek bolnice!

Pred dnevi smo poročali o regulaciji
predpisov za sprejem ranjenecv in bolni-
kov v splošno bolnico. — Naključno iz-
vedemo sledečo zanimivost, ki je pač vre-
dna zabeležbe. Kakor znano, splošna bol-
nica kljub mnogim kritikam, ko so sledi-
le po žalostnem uboju v bolnici še ved-
no nima primerne oddelka za umobolne.
Da se tej kalamiteti odpmore, so skleni-
li, da se v primeru prenapolnenosti
itak skromnih prostorov za opazovanje
umobolnih, bolniki prepeljejo v celice
»Grafovega« hotela. Menda bi že bil čas,
da se merodajna oblast pobriga za to, da
naša bolnica, čije okolišje je zelo velik, do-
bi moderen oddelek za umobolne; kajti
»Grafov« hotel je namenjen čisto drugim
svrham. —

Znani »Rožni grič« v parku

je sinoči postal žrtev še neizsledenih
vandalov, ki so polomili nekaj klopč, last
»Olepševalnega društva«. Škoda znaša
nekaj sto dinarjev. —

Nov oder na Pobrežju.

Krajevni odbor Rdečega križa na Po-
brežju si je v društvene ramene omislil
premični oder po načrtu učitelja g. Rob-
nika. Otvoritev se bo vršila v nedeljo
dne 31. avgusta v renovirani dvorani g.
Rojka na Pobrežju. Program bo obsegal
razen nagovora in deklaracije tudi Jur-
čičevega »Domna«, igro v 5 dejanjih, ki jo
bodo vprizorili pobreški diletanti. Sode-
leževalo bo tudi pevsko društvo »Zarja«. —
Priidite na prireditev vsi, ki Vam je pri
srcu naš napredek in podprite nas pri na-
šem delu. Po prireditvi prosta zabava.
Čisti dobiček je namenjen za nabavne
stroške. — Odbor.

Prvo domače grozdje na našem trgu.

Na današnji trg je prispelo prvo doma-
če grozdje in sicer izabela iz domačih
brajd. — Prvi predhodnik domačega
grozdja nam jamči, da se importirano la-
ško blago ne bo več prodajalo »po 16.«; kajti
domače grozdje je mnogo cenejše.

Tekma slovenskih harmonikarjev

bo dne 8. septembra na praznik Malega
Šmarna. Kdor se še ni prijavil, naj to ne-
mudoma stori. Zadržuje navadna dopis-
nica, naslovljena na urad velesejma v
Ljubljani, nakar dobi prigradenec vsa po-
trebna navodila. Zmagovalci v tekmi do-
be lepe nagrade in diplome. —

Darilo.

Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev
v Mariboru je darovala namesto venca
za umrlega gostilničarja in posestnika g.
Rojka Ivana mariborskemu reševal-
nemu oddelku znesek Din 200. Prisrčna
hvala! — Komanda.

V Slov. Bistrici izginili dve dekleti.

V nedeljo zvečer se je raznesla vest,
da se pogrešata osemletna hčerka po-
setnika Šlepičnika v Slov. Bistrici. Kma-
lu nato pa se je zvedelo, da se tudi nekaj
starejša Kramerjeva hčerka iz Šmicer-
ga pri Slovenski Bistrici ni vrnila domov.
Odšla je zjutraj od doma k maši v samo-
stansko cerkev, kjer jo je še videli, nato
pa je izginila brez sledu. Vso stvar imajo
v rokah orožniki. —

Nova številka »Samorodnosti«. Te dni
je bila naročnikom razposlana dvojna, 5.
in 6. številka »Samorodnosti«, katero iz-
daja v Zagrebu Ivo Sever in ki naj bi
bila, kakor pravi, glasilo »novoborcev«, pa
je v resnici le glasilo doslej povsem
»znanih ljudi, katere proglasa izdajatelj
po vrsti za Shakespeareje, Dostojevske,
Michelangele itd. To neokusno in vsiljivo
pretiravanje napolnjuje marsikoga s
skepso, da preze ali celo odkloni tudi
tisto, kar je v reviji in v delih njenih so-
tudičnikov dobrega. V tej dvojni številki
so zastopani sledeči prozaisti, pesniki,
slikarji in kiparji: Are Grabeljšek, Ivo
Sever, Karla Bulovčeva, Miko Bambič,
Tine Kos in po razgovorih z urednikom
Rihard Jakopič. Revija stane 7.50 Din
mesečno, oziroma 45 Din polletno.

Se uvrstava pokolju na Murski.

K krvavemu pokolju med vaškimi fanti
na Murskem polju nam naknadno še po-
ročajo: Žalostni dogodek se je odigral v
Stari novi vasi in ne v Vučji vasi. Fantje
so se udeležili primicije v Križevcih, kjer
so se prav pošteno nakresali mešanega
vina, ki jim je zmešalo glavo. — Pred
Novakovo gostilno so se sprli radi koles-
nih sesalk in posledica je bila, da je I.
Domanjko iz Ivanje streljal iz pištole. Za-
del je Frančka Veberiča (ne Jerebiča)
naravnost v srce, a Petra Fürsta v tre-
buh. Predno sta dospela na kraj nesreče
okrožni zdravnik dr. Lebar in križevski
kaplan, sta fanta že izdihnila. Dogodek je
pretresel vse Mursko polje. — Kot stori-
ci so bili aretirani J. Domanjko, Jože
Kavčič in I. Trstenjak.

Namesto v zakonski jarem, pobegnil pre- ko meje.

Izginil je iz Slovenske Bistrice slaščič-
ar, ki je imel razmerje z nekim dekle-
tom in mu obljubljal zakon. Dekle bo
kmalu porodilo, oče pa je, kakor sumijo,
pobegnil preko meje v Italijo, odkoder je
doma. —

Beg iz samostanskih zidov.

Sestra prednica samostana šolskih se-
ster, Ambrozija Gomil, je naznanila po-
liciji, da je včeraj popoldne pobegnila iz
samostana na vogalu Strossmayerjeve in
Samostanske ulice 42letna sestra Ema
Fles, rodom iz Aleksandrije v Egiptu.
Kot najbližji vzrok pobega se navaja re-
cidivna umobolnost, ker je bila begunka
baje pred 3 leti internirana v neki umo-
bolnici. — Pobegnila šolska sestra je sta-
ra 42 let in je bila oblečena v črno obleko
in odeta čez glavo v bel šal. Je male po-
stave, zagorelega obraza in sivih las; pa-
lec desne roke ima nekoliko pokvarjen.
Govori perfektno slovenski, nemški, itali-
janski, francoski in grški jezik.

Hrastov hlod

je padel včeraj popoldne v delavnicah dr-
žavne železnice pri nalaganju s tako silo
pomoznemu delavcu Konradu Brezniku
iz Teznega na levo nogo, da mu je zlomil.
Siromaka so takoj prepeljali v bolnico. —

Nad življenjem je obupal

22letni tovarniški delavec Ivan K. in v
obupu spil večjo dozo octove kisline. V
bolnici pa so nesrečnemu še pravočasno
izpraznili želodec, tako da je sedaj že
izven vsake nevarnosti. Kaj je mladeniča
pognalo v obup, ni znano. —

Današnja policijska kronika

izkazuje 2 aretaciji, 13 prijav in 7 poročil.
Aretirana sta bila Anton Horvat radi te-
žje telesne poškodbe, ker je včeraj zabo-
del v desno lopatico nekega hrvaškega
delavca pri stavbi OUZD in Elizabeta
Mendaš radi prepovedanega povratka v
mesto ter potepuštva. — Med 13 prija-
vami je 9 prometnih grešnikov i. s. 6
avtomobilistov in 3 kolesarjev. Ostale
prijava in poročila se tičejo običajnih do-
godkov.

Koliko žrtev je zahteval potres v Italiji.

Po najnovejši uradni statistiki, ki jo je
pravkar objavila italijanska vlada, je bilo
pri zadnjem strašnem potresu v Južni
Italiji ubitih skupno 1475 oseb. To število
je skoro za tisoč manjše od prvega isto-
tako uradno izdanega poročila, po kate-
rem je zahteval potres 2142 smrtnih žr-
tev.

**All si že obnovil
članarino
„Vodnikove družbe“
za leto 1930!**

Nova vojna čez 4 leta?

ZANIMIVE IZJAVE NEMŠKEGA VOHUNA. — SODOBNA SVETOVNA VOHUNSKA SLUŽBA.

Pisatelj Heinz Ecke je izdal v založništvu V. Goldmanna v Lipskem zanimivo knjigo, v kateri 4 aktivni vohuni Nemčije, Anglije, Francije in sovjetske Rusije slikajo svoje vtise o sodobni mednarodni tajni službi. Zanimive so v knjigi zlasti izjave vohuna Nemčije — seveda anonimnega —, ki je bil že pred svetovno vojno v službi poročevalskega oddelka berlinskega zunanjega ministrstva, med vojno pa je bil dodeljen nemškemu glavnemu štabu in je še danes v službi nemške države.

Ta stari nemški vohun precej trezno presoja sedanji svetovni vohunski stroj in trdi, da po njegovi sodbi in njegovih izkušnjah ni nobene razlike med sodobnim obsežnim vohunskim delovanjem in med onim v letu 1910, torej 4 leta pred izbruhom svetovne vojne. Po njegovem mnenju so že danes vidni prvi boji med diplomati in glavnimi štabi posameznih držav. V zvezi s tem se je poglobilo delovanje vohunov in vsaka vlada zahteva danes, od svoje vohunske službe že največje tajnosti iz inozemstva. Vidi se, da gre za visoke državne interese. Delo, ki je mora danes vršiti kot vohun, je neprimerno težavnejše kot je bilo pred vojno. Čim bolj se bližamo bodoči vojni, tem težavnejše in nevarnejše je delo vohuna. Iz obsega dela v posameznih poročevalskih oddelkih evropskih držav, sklepa ta stari nemški vohunski strokovnjak, da je bodoča vojna pred durmi.

Zanimive so tudi njegove izjave o sodobni vohunski delavnosti evropskih vellesil. Seveda govori kot Nemec v prilogi Nemčije. Trdi, da so v drugi polovici 1. 1927, ko je prišla v Anglijo na vlado zopet konservativna stranka, in ko se je v Franciji posrečilo Poincaréju stabilizirati francosko valuto, posamezni generalni štabi zopet začeli razširjati svojo vohunsko delovanje. Anglija je ustanovila svojo posebno službo v sovjetski Rusiji, pozabila pa tudi ni na ostale ev-

ropske države. Zlasti je vznemirjal Angleže napredek francoskega militarizma v tehničnem izpopolnjevanju vojnih sredstev. Trenutno, v l. 1930, je angleško vohunstvo v Franciji doseglo takšno stopnjo, da se francoska javnost že zgraža nad angleškim postopanjem.

Z drugo Macdonaldovo delavsko vlado ni nastopila v angleški vohunski službi v inozemstvu nobena izprememba. Kdor pozna delovanje posameznih angleških poslaništev in konzulatov, ta ve, da dela angleška vohunska služba s polno paro in sicer v Franciji, Nemčiji in Italiji, se čuti v Varšavi in okolici zela domačo, si v zadnjem času utruje tla v Pragi, deluje v Bukarešti in Angorji ter je končno tudi za Balkan uredila na Dunaju svojo posebno pisarno za tajno službo. Vendar dela vse to tako, da bi v vsakem slučaju lahko pokazala svoje čiste roke.

Francija je l. 1927 začela s svojo vohunsko službo predvsem v Nemčiji in v Italiji. Ko so pričela pogajanja za izpraznitev Porenja, so dotedanjo vohunsko centralo v Mainz premestili deloma v Švicco, deloma na Nizozemsko. Vohunska služba proti sovjetski Rusiji ima svojo centralo v Varšavi. Na Danskem, Švedskem in Češkoslovaškem ima Francija poleg svoje normalne službe tudi še posebne agente proti Nemčiji. Na podlagi političnih pogodb ima Francija svojo najboljšo pozicijo na Poljskem, pripravlja pa si tla tudi v Jugoslaviji in podpira Bukarešto proti Italiji in sovjetski Rusiji. To kaže, da so že vidne nove bojne fronte. Poljska postane žrtev Francije in se bo morala boriti na dve fronti.

Glavne vzroke za bodočo vojno pa je treba iskati v Sredozemskem morju in se tičejo samo Jugoslavije, Italije in Francije.

Tako nemški vohun! Ali ni morda to samo njegova fantazija, bo pokazala bodočnost!

Potujoči časopis v avtomobilu

V sovjetski Rusiji so ustvarili nov tip časopisa. Gre za časopise, ki lahko naglo izpremenijo kraj izhajanja, kar je omogočeno s tem, da je uredništvo, tiskarna in uprava v izredno velikem avtomobilu. Potujoči časopisi so bili ustanovljeni zato, da delajo propagando za vladno politiko v pokrajinah, kamor ne prihaja redno časopisje. Potujoči časopisi ostanejo v vsakem kraju toliko časa, dokler nima propaganda za delo vlade popoln uspeh. Često pa se izkaže tudi potreba, da se potujoča redakcija v kakem kraju stalno naseli in nastane potem iz potujočega časopisa redno izhajajoč list.

Splošna šolska obveznost v Rusiji

Sovjetska vlada v Rusiji je izdala odlok, s katerim uvaja z oktobrom 1930 za vso sovjetsko Unijo splošno šolsko obveznost. Vse vlade posameznih republik so dobile ukaz, da naj pripravijo predvsem učne prostore, za katere bodo uporabljali tudi zaplenjene hiše premožnejših kmetov. Do določenega roka morajo dalje merodajni činitelji poskrbeti za primerno denarna sredstva in učne moči. Učitelji bodo uživali pri dobavljanju živil in industrijskih predmetov iste ugodnosti kakor industrijsko delavstvo.

Zanimivosti

Za časa rimskega cesarja Tiberija je živel steklar, ki je izročil cesarju čašo iz zelo finega stekla. Cesarju tenko steklo ni ugajalo in je zato srdito vrgel čašo na tla. Slučaj pa je hotel, da se čaša na marmornatih tleh ni razbila, kar je vse silno presenetilo. Cesarja je to tako zelo razkačilo, da je dal genijalnega steklarja usmrtiti. V muzeju v Benetkah imajo še dandanes nekaj kozarcev, ki jih je le z največjo težavo mogoče razbiti.

Prvi toplomer je konstruiral koncem 16. stoletja Galilei, vendar je bil še zelo enostaven.

Prvi uporabljeni toplomeri so bili sestavljeni šele koncem 17. stoletja, živoro srebro pa je prvi uporabljal za toplomere Anglež Fahrenheit.

Angleški zoološki vrt si je nabavil nedavno opico Lilo, ki pokadi dnevno 20 cigar in bi jih gotovo tudi 40, samo, če bi jih dobila. Razen tega zna ta opica pisati, to se pravi: trudi se, da posnema s svinčnikom na papir pismene poteze, katere ji predlože.

Gradbena delavnost v Pragi

Prva leta po prevratu je bilo v Pragi zgrajenih samo 23 novih hiš, kasneje na 100, od l. 1927 dalje pa na 2.000 letno. L. 1929 je bilo zgrajenih 2406 novih hiš s 30.157 stanovanji. Tekom vse dobe od prevrata je dobila Praga 12.635 novih hiš in 144.806 stanovanjskih prostorov. Obenem so porušili v notranjosti mesta celo vrsto starih hiš, da so napravili prostor modernim zgradbam. Tako je bilo n. pr. l. 1927 porušeni 215 starih hiš, l. 1928 nad 400, lani nad 200 hiš. S porušenjem starih hiš se je mnogo pridobilo na razširjenju starih ozkih ulic.

Dva nasprotnika.

Pred sodiščem je imel zelo majhen odvetnik za nasprotnika zelo velikega.

»Tako, vi ste odvetnik?« je vprašal velikan porogljivo. »Ali veste, da vas lahko vtaknem v svoj žep?«

»To lahko storite,« je odgovoril drugi, »in ako to storite, boste imeli vsekakor v žepu več učenosti kakor v glavi!«

V šoli.

— Kakšno spremembo opazimo, če se pretvori voda v led?

— Spremembo v ceni!

— Zakaj lažeš, Emil, Ti nisi bil z Joškom, kakor trdiš...

— Dokaži mi, da nisem bil, ljuba ženka!

— To je zelo lahko, zakaj z Joškom sem bila jaz.

Kongres dermatologov u Kopenhagenu

O zdravljenju sifilide.

Pred kratkim se je vršil v Kopenhagenu mednarodni kongres dermatologov, na katerem je bila glavna tema o zdravljenju sifilide. Oba glavna govornika prof. Truffi iz Padove in prof. Wade-Brown iz Newyorka sta povzročila živalno debato s svojimi dvomi nad modernim zdravljenjem sifilide, ker sta trdila, da se v mnogih slučajih doseže samo trenutno nedelovanje povzročitelja bolezni. Proti tem pesimističnim sklepom je nastopila cela vrsta govornikov, ki so dokazovali popolno ozdravljivost sifilide.

Prof. dunajske klinike dr. Artzt je upr. predložil točno statistiko, ki nam dokazuje, da nudi pravočasna in energična uporaba modernih metod veliko sigurnost popolnega ozdravljenja in da ne deluje na živčevje nič motneje, kakor stara terapija z živim srebrom. Proti mnenju, da je Salvarzan škodljiv, so nastopili tudi prof. Hoffmann iz Bonna, ki je sodeloval pri odkritju povzročitelja sifilide, prof. Nekam iz Budimpešte in prof. Stokes iz Filadelfije, kakor tudi mnogi ruski in japonski zdravniki.

Prof. Almqvist iz Stockholma je razpravljal o kvarnih vplivih zdravljenja z živim srebrom. Mnogi govorniki pa so govorili o sijajnih uspehih, ki so bili doseženi v raznih stadijih paralize z — po Wagner-Jauregu — uvedenim — zdravljenjem potom malarije.

Z velikim zanimanjem so sledili izvajanjem ameriške zdravnice Luize Plane, kateri se je posrečilo dobiti na zajcih umetnim potem sifilido. Studirala je zdravljivost te exp. dobljene sifilide in dokazala, da ima zmleta koža živali, kateri so zunanji znaki bolezni popolnoma izginili — možnost prenesti bolezen na drugo žival.

Obširne debate sicer niso dovedla do edinosti v raznih nasprotujočih si vprašanjih, določile pa so tudi smer, v kateri se raziskavanja naj nadaljujejo, da pride končno do rešitve tega spornega vprašanja.

Šumarska in lovska razstava

Na šumarski in lovski razstavi na velesejmu v Ljubljani od 31. avgusta do 15. sep. bodo zbrane rastline, kojih čudovito moč so poznali že naši dedje, kakor tudi tiste, v katerih je odkrila zdravilne moči šele moderna farmakopeja.

Prav tako, kakor zakladi flore-rastlinstva, bodo prikazane na razstavi skrivnosti in tajne faune-živalstva. Poleg gozdnih škodljivcev, komaj vidnih lubadarjev in trdokrilih rilčkarjev, bodo razstavljeni krešči in brzci, ki uničujejo gozdu škodljivo zalego.

Tudi lovska razstava obeta, da bo prekrasna. V tem oddelku se bo skušala prikazati lepota pravega lovstva, katerega glavni namen je, divjad gojiti in šele, ko je je sorazmerno dosti, toliko odstreliti, kar ne škoduje nadaljnemu razvoju.

Zanimiv bo pregled razvoja orožja in sicer od kamenite dobe, ko je pračlovek povečini živel od divjadi, preko davne dobe brona, ko se je lovec podajal v nevarno borbo z zverjadjo in si pri tem čvrstil duha in telo, do današnje dobe, ko gojimo lovstvo kot zdrav, moderen sport in gledamo tudi na gospodarske koristi lova.

Ker so pravi lovci kot prijatelji prirode lepote tudi oboževalci umetnosti, bo poskrbljeno tudi za to. Razstavljenih bo mnogo lepih slik, izdelanih po priznanih umetnikih, predstavljajoče divjad, kakor tudi spominjajoče na razne dogodivščine in vzbujajoče lepe spomine.

Namen razstave je, opozoriti obiskovalce na lepoto in zaklade gozda, posebno pa v prijateljih zelenih gajev vzbuditi še večje zanimanje za čare večno lepe prirode.

Zaklopno znamke v zelo lični izvedbi je izdala uprava Ljubljanskega velesejma v propagandne svrhe za šumarsko in lovsko razstavo, ki se bo vršila od 31. avgusta do 15. septembra na velesejmu v Ljubljani. Znamke so brezplačno na razpolago in naj se zahtevajo od urada velesejma v Ljubljani.

Sokolstvo

Sokol Maribor I.

izleti v nedeljo dne 24. t. m. v Jarenino, kjer priredi tamkajšnji Sokol skupno s prosvetnim društvom veselico z igrokazom »Sirota Jerica«. Sokol bo izvajal proste vaje s spremljevanjem godbe iz Maribora. Kdor je more, naj je Sokol ali ne, pojdi v lepo Jarenino na prijeten izprehod in zabavo. Vlak iz Maribora ob 13.30, od Pesnice je po bližnjici samo ¼ ure peš do Jarenine. Vrnitev z vlakom ob 20.25 uri iz Pesnice. Komur ni za vlak, rabi iz Maribora samo 2 uri peš.

Ustanovitev 3 sokolskih čet v prodročju Sokola v Sv. Lenartu.

Dne 15. avgusta je bila v prodročju zgelnega šentlenarškega Sokola ustanovljena sokolska četa v Zimici pri Sv. Barbari. Za starosta je predlagan Anton Hrstnik, kovaški mojster v Zimici, za načelnika Franc Sardinšek, posestnik v Jablancih, za namestnika Rudolf Ribič, kovaški vajenec v Zimici, za tajnika in blagajnika Adolf Šavperl, posestniški sin v Zimici. Priglasilo se je takoj 24 krepkih kmečkih mladeničev, ki so sklenili, da bo telovadba vsako nedeljo ob 2. popoldne. Prostore je dal brezplačno na razpolago Alojž Šavperl, trgovec v Zimici. — V nedeljo, 24. t. m. pa poleti šentlenarški Sokol k Sv. Benediktu v Slov. goricah, kjer se bo konstituirala tamkajšnja sokolska četa. — V kratkem času so bile v prodročju Sokola v Sv. Lenartu ustanovljene že 3 sokolske čete, pripravlja pa se še ustanovitev sokolske čete pri Sv. Ani, ki se bo najbrže konstituirala prihodnjim mesec.

Sport

ISSK Maribor, nogometni odsek.

Vsi igralci prvega moštva naj oddajo potne liste najkasneje do jutri opoldne pri Sport-Rogliču. Načelnik.

Zaključek teniškega turnirja za prvenstvo Slovenije.

Včeraj popoldne se je na teniškem igrišču SK Rapida odigral finale v konkurenci gospodov v dvoje. Zmagala sta Hitzl - Holzinger nad parom Leyrer - Gasperein s 2:6, 6:2, 6:3, 3:6, 8:6.

Male sportne vesti:

V Parizu je Francozinja Jvonne John v plavanju na 500 m postavila z 9:45 nov svetovni rekord. Dosedanji rekord je znašal 10:32.2.

Hazenska družina Ilirije je v Vel. Kindi premagala SK Kosovo 7:0 (4:0).

Dunajski WAC je včeraj odigral v Splitu revanžno tekmo s Hajdukom. Tekma je končala neodločena 2:2 (1:1).

Zagrebski tenisigralci so nastopili v Kapošvaru proti mestni reprezentanci Budimpešte in zmagali 3:2.

Karel Koželuh, svetovni prvak profesionalov v tenisu, je na potu v Ameriko, kjer bo sodeloval pri letošnjem svetovnem tekmovanju v tenisu profesionalov. Turnir se bo vršil sredi septembra v Bostonu.

Borza dela v Mariboru.

Od 10. do 16. avgusta je iskalo dela 171 oseb in sicer 124 moških in 47 žensk, 133 službenih mest pa je bilo prostih. Delo je dobilo 46 moških in 33 žensk, skupaj 79 oseb, odpotovali so 3, odpadlo jih je pa 52. Koncem tedna jih je ostalo še 663 v evidenci. Od 1. januarja do 16. avgusta je iskalo dela 3455 moških in 1748 žensk, tedaj 5203 oseb; 3903 službena mesta so bila prosta. Delo je pa dobilo 2779 oseb, in sicer 1526 moških in 1253 žensk.

Živinski sejem.

Na zadnji živinski sejem v Mariboru je bilo prignanih 27 konj, 14 bikov, 197 volov, 412 krav in 21 telet, skupno 671 kožadov. Cene so bile sledeče: debeli vol 1 kg žive teže 8.25—10 Din, poldebili 7—7.50, plemenski 5.75—6.75, biki za klanje 6.50—10, klavne krave debele 7—10, plemenske 5—5.25, klobasarice 4—5, molzne 5—6, breje 5—6.50, mlada živina 7—9 Din. Prodanih je bilo 390 glav živine, od teh za izvoz v Avstrijo 9, v Italijo pa 16.

K. M. Capek - Chod:

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač.

Treba jo bo še tako odgrniti, da oče ne bo mogel tajiti.

Kaplje, ki so delale na tlaku tu pa tam temne lise, so se izpremenile hipoma v silovito ploho, ki je sičala na žarečih hodnikih; zarjovel je grom tako besno, da je rjovenje preskočilo v treskanje in hreščanje, in zdajci je padlo z neba celo morje vode, da so Jindri izginili popolnoma obrisi trga kralja Jurija.

V gošči zbesnelega naliva je pridrvel mimo tramvajev voz in njegova kolesa so bila že okriljena od brizgajočih mlak, čeprav je trajalo doslej neurje komaj četrt minute. Jindra je skočil v tramvaj in bil je vesel.

Pelje se, pelje, toda na Small Borer danes gotovo ne.

Voz se je ustavil pri muzeju, in ker je dež nekoliko ponehal, se je Jindra nenadoma spomnil, da bi moral že davno pogledati v Matthioliju in Presslu neko botanično vprašanje; skočil je iz voza in hitel po rampi v knjižnico. Mudilo se mu je, da pride k vhodu, kajti v tem trenutku je udarila žareča šiba znova po trgu s strahovitim posmehom, in kdor se je domneval, da se je pred trenutkom že vse izlilo, je bil takoj najtemeljiteje prepričan, da se je motil.

Le težko je našel mesto v čitalnici, ki je bila prenapolnjena pred bližajočimi se počitnicami; in takoj se je zagrebel v svoje foliante.

V tem hipu začne v neposrednem sosedstvu suho behetanje in šepet — in isti šepet nadaljuje potem:

»Izvrstna stvar tukajle v Chelčickem, vprašanje o vitezi: katere viteze menite? Tiste, ki jim pristoji boj? Te kasališke, ki so si na gradovih in trdnjavah odevali ramena z lasmi in imajo kratke suknje... To bo nekaj za našega stihotvorca, kakor nalašč!«

»Kako to?« mu je odgovoril drugi ženski šepet, »gospod Kulif vendar ne nosi suknje in nima skoro nič las!«

»To je res,« pravi občudovalec Chelčickega, »toda gospod Kulif si izpodreca namesto suknje nogavice, vsaj za tri prste visoko. Torej je tudi vitez Kasališki!«

Ženski glas se je zahihetal, a ne več tako tiho.

»Pst! Pst!« so se odzvali glasovi ostalih, ki so sedeli pri isti mizi.

Jindra je odtrgal oči od svojega »Hypericum«-a v herbariju.

Zagledal je na svoji strani faunski profil doktorja — Černega in za njim tejo z dvema belima listkoma na licih gospodične Jiřine, filozofke. Svarilni pst! ji je poglaval vso kri v glavo; rdeča je kakor jagoda k tlom...

Kaj jo je tako vidno izpremenilo?

Ah, da, težkega prédena zlatega lanu, ki ji je ta-

krat ležalo med lopaticami in je svetilo tudi v temi onega večera, ni bilo več, in lasje kraljice Satavahane so bili danes in za vedno tako visoko pristrizeni, da se je videla jamica na tilniku.

Ah, da, ravno zasekami kakor v legendi o svetnici, ki ji je rabljev meč presekala lase, a ni hotel čudežno dati.

Pa čemu »ah« in zakaj?! Kaj to briga Jindro in sploh cela ta filozofka, da zija nanjo, kakor cela ostala corona okoli mize, izvzemši starega gospoda, ki je izrekel oni »pst, pst!«

Kaj, ko bi se Jindra sploh pobral in se kolikor mogoče tiho odstranil, preden ga spoznata.

Kako neprijeten slučaj, ki ga je posadil zraven one, pred katero je bežal z doma?!

Sedel je kakor na iglah, toda za zdaj se ni bilo treba bati; dr. Černý je — popolnoma zaposlen z enim svojih najupornejših in najstrašnejših pogledov, s katerimi je baš fascinal staro gospoda, ki mu je sedel nasproti, za njegov »pst! pst!«.

Imel je najpopolnejši uspeh; staremu gospodu se je stresla gola glava v nemo, a vedno naglejšo negacijo, toda pogleda ni prenesel; povsili je oči in v njegovih drgetajočih rokah se je pojavil velik robec, v katerega se je stari gospod zelo skrbno odpljunil.

Dr. Černý je upiral svoj zloglasni pogled v leskečo lobanjo nasprotnikovo še potem, ko je bila že davno sklonjena nad knjigo; potem je pogledal naokrog in pozival celo mizo za pričo svoje zmage; da, obrnil se je tudi k svojemu sosedu na desno, ali morda ugovarja temu, kar je pravkar storil.

Njegov zmagovalni pogled se je takoj izpremenil; sklerotične celjosti so mu odstopile in dr. Černý je živahno pograbil Jindro za roko. Samo to je še manjkalo, da bi udaril v svoj rezgetajoči konjski smeh.

Toda zadostovalo je; stari gospod je lopnil s svojim tenkim zvezkom »švabaha« ob mizo in ves razjarjen odšel.

Dr. Černý se ni dal motiti in se je pozdravljal z Jindro, kakor bi ga bil srečal zunaj na trgu. Jindra so igle dvignile s stola in najrajši bi kar zbežal.

Mlečnozob gimnazijec, ki je doslej skozi prste, oprte na čelo, ves vnet opazoval Jiřino, je obrnil prestrašene oči k dru. Černemu, na katerega so bili obrnjeni tudi sicer pogledi cele okolice; pri mizi je nekdo polglasno pripomnil:

»To je pa vendar preveč!«

V bližini je bil star gospod tako razburjen, da ni mogel spraviti svojih oči v etul; razlezil se je na knjižniškega slugo, ki je krčil z rameni.

Zdajci se je dvignila Jiřina kakor soha s svojega sedeža, se dotaknila z vitkimi prsti doktorjeve rame in nemo pomignila z glavo; idimo!

Dr. Černý je ubogal in vstal...

In tudi Jindra, čeprav ga ni nič oviralo, da bi mirno ostal, je bil pripravljen oditi, kar je smatral dr. Černý za samo po sebi razumljivo.

Prvotno je seveda vstal, da bi videl naslov knjige, ki si jo je izbrala Jiřina.

Bila je to Svetovna knjižnica s prevodom Sakuntale. Študiranje orientalne poezije je bilo torej resna stvar te filozofke.

Toda tudi potem bi bil lahko ostal, a šel je vendar... Če tudi ni bilo v vedenju gospodične Jiřine prav ničesar, kar bi ga vabilo; Doslej ga ni niti pogledala, kaj šele...

In končno? Zakaj ne bi šel? Tudi on je šel v muzej samo vedrit in dež je prenehal...

»Ta je že znan!« je še čul Jindra, ki je odhajal kot tretji. To je veljalo seveda o dr. Černem.

Vsi trije so molčali, čeprav so bili že na muzejskih stopnicah.

Zunaj je bilo zopet najkрасnejše vreme, kakor da strašna nevihta pred četrt ure sploh ni bila res. Strugice v tramvajevih tračnicah so se svetile kakor dolge niti do semkaj gori; hodnike je bil pometel nanešeni žolti pesek, ki je sedaj nakopičen na oglu; potečki so še žuboreli po tlaku, toda od spodnjega konca trga so se že spenjale kvišku nežne pare, ki jih je dvigala nezlomljena vročina iz iste vlage, ki je še pred pol ure napolnjevala težke oblake, ki so bili sedaj porinjeni v stran in plavali nad Letno in se ondi valili kakor izpraznjeni rujavi mehovi.

Glej, celo doktorjev beli poletni suknjič je kazal še temne sledove brizgajočega dežja, bilo je videti, da je tudi on šel vedrit v knjižnico; ali pa hodi mar tja praviloma študirat in nabirat svoje satire in invective?

Gospodična Jiřina je šla torej v knjižnico po Kalida-so... Bogve, kaj bi Jindra za to dal... to je — kakor bi to bilo »bogve kaj?« In če ne, bi vendar rad vedel, ali sta se ta dva srečala v muzeju le po golem naključju.

In da bi temu prišel do živlega, zato gre z njima, aha! In ne samo zato, ampak zelo mu je bilo na tem, da bi izvedel, kaj je z indijskimi lekcijami gospodične filozofke pri njegovem gospodu očetu. Imel jih je vsakdan in danes je ena njegovih obeh slušateljic še tu? Bliza se ura, ko se vrača dr. Pavák iz kavarne, kamor je hodil v zadnjih dneh k zajtrku brez njega... ali pa se obrne gospodična filozofka na Vinohrade?

Glej, koliko vzrokov ima na enkrat Jindra, da bi zakril pravega!

In brž ko si je Jindra tega priznal, je imenoval samega sebe breznačajnega bedaka, in sklenil je, da pojde tako počasi, da nastane med njim in njima kolikor mogoče velika razdalja. Onadva bosta že doli pod stopniščem in on bo še nekje na sredi. Dr. Černý se bo ozrl po njem nazaj, in on doktorand Pavák bo dvignil klobuk kar tako površno in: Naprej! Stopaj!

Toda preden se je vse to zvičajno razmišljevanje zvrstilo v Jindrovi glavi, se je obrnil dr. Černý po Jindri in je z gesto svojega blaznega temperamenta pokazal na hrbet gospodične Jiřine.

»Vidva se vendar tudi poznata? Ali morda ne?« (Nadaljevanje sledi.)

'Griffon' motor!!

250—350 cm³. Blockmotor 4taktni. Najpripravljeniji za zletne vožnje v dvoje. 2186

JUGU D. Z O. Z. — MARIBOR, XXIII Tattenbachova ul. 14.

Lepo, 3 sobno moderno stanovanje s kopalnico in ostalimi pritliklami se takoj odda. Uprava hiš Pokojniškega zavoda, Kralja Petra trg 1. 2316

Elektroinštalacije, montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Prodajalco, zmožno slovenščine in nemščine z lepo pisavo, sprejemem. Ponudbe pod »Zmožna« na upravo Večernika. 2292

Stavbeni prostori od 400—500 m² na prodaj. Vpraša se pri Občinskem uradu Studenci pri Mariboru. 2294

Oficirsko pešadijsko uniformo

kupim. Prodajalec naj pusti naslov v upravi lista. 2314

Soferja

sprejme takoj garaža Völker, Kersnikova ulica 1. 2313

Postrežnico sprejemem.

Zglasiti se v Tomšičevem drevoredu št. 225. 2312

Stanovanje lepo.

Reflektant iz Studencev naj javi svoj naslov, ker pošta ne sprejema šifriranih pisem. 2311

Meyer-jev leksikon,

24 zvezkov, skoraj nov, originalna vezava, prodam ceneno. Naslov pove uprava. 2289

MOŠKA ČRNA OBLEKA

za srednjo postavu, skoro nova, se ceno prodaja. — Beograjska ulica 22, part. levo.

Sobo in črkoslikanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Zahvala

Za izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob priliki izgube naše predrage matere, tašče, stare matere, gospe

Marije Živko

vdove po nadučitelju,

se najsrčneje zahvaljujemo. Zahvaljujemo se čestitim gg. duhovnikom, darovateljem krasnih vencev in šopkov, pevskemu društvu »Zarja«, glasbenemu društvu »Drava« in zastopnikom pevskega društva »Maribor«, pobrezki požarni brambli, in »Ženski zvezi« ter vsem, ki so predrago pokojnico v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti. Ker se nam je nemogoče zahvaliti vsakemu posebej, izrekamo vsem: Bog plačaj!

Maribor, Slov. Bistrica, Polčane, Studenica,

dne 18. avgusta 1930.

ZALUJOČI OSTALI

Juristi pozor!

Izšla sta Zbirke zakonov snopič 40 in 41:

Konkurzni zakon Din 36—, vezan v platno Din 48—.
Zakon o ustroju vojske Din 50—, vezan v platno Din 62—.

Naročite jih takoj pri

Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova 13.